

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Члан 1.

У Закону о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“ бр. 101/05, 91/15) члан 2. мења се и гласи:

„Члан 2.

Права, обавезе и одговорности послодаваца и запослених, надлежности и мере чијом се применом, односно спровођењем осигурава безбедност и здравље на раду остварују се у складу са овим законом и прописима донетим на основу закона, осим ако посебним законом није другачије одређено.“

Члан 2.

У члану 4. тачка 2) подтачка (1) мења се и гласи:

„(1) као послодавац у смислу овог закона сматра се и физичко лице које по било ком правном основу обезбеђује посао запосленом у домаћинству и носиоци породичног пољопривредног газдинства, који обављају посао са члановима породичног пољопривредног домаћинства у складу са прописима о пољопривреди,“.

Тачка 19) мења се и гласи:

„19) Служба медицине рада јесте служба која има запосленог специјалисту медицине рада са пуним радним временом на неодређено време, поседује одговарајући простор и опрему у складу са законом којим се уређује здравствена заштита;“.

Тачка 23) мења се и гласи:

„23) Превенција је скуп мера и поступака које предузима и примењује послодавац на радном месту и у радној околини у циљу елиминисања или смањења нивоа ризика и очувања здравља запослених;“.

Члан 3.

У члану 11. ставу 1. после речи: „обезбеди“ додају се речи: „и примењује“.

Члан 4.

У члану 13. ставу 1. реч: „писменој“ замењује се речју: „писаној“, реч: „њихово“ брише се, а на крају реченице брише се тачка и додаје реч: „ризика.“

У ставу 2. после речи: „опасности“ додају се речи: „и штетности“.

Члан 5.

У члану 15. став 1. тачка 8) мења се и гласи:

„8) обезбеди Актом о процени ризика, на основу оцене службе медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са овим законом;“.

Члан 6.

У члану 24. став 1. мења се и гласи:

„Послодавац је дужан да да запосленом да на коришћење опрему за рад или средство и опрему за личну заштиту на раду, само ако су усаглашени

са прописаним техничким захтевима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга документација.“.

Члан 7.

У члану 24а ст. 2. и 3. мењају се и гласе:

„Послодавац треба да држи безбедносни лист на српском језику и превод на језику који запослени разуме.

Послодавац је дужан да обезбеди безбедносни лист на српском језику и превод безбедносног листа на језик који запослени разуме, као и да омогући запосленом приступ подацима садржаним у безбедносном листу.“.

Члан 8.

У члану 30. став 3. речи: „и професионално оболели,“ замњеују се речима:

„и утврђеним професионалним обољењем,“.

Члан 9.

У члану 37. у ставу 3. после речи: „у делатностима трговине на мало,“ додају се речи: „у породичним пољопривредним газдинствима,“.

Члан 10.

У члану 41. у ставу 1. после речи: „послодавац“ додају се речи: „је дужан да“.

Члан 11.

У члану 49. став 1. тачка 8) мења се и гласи:

„8) пријавама повреда на раду и професионалних обољења;“.

У тачки 9) после речи: „издатим“ додају се речи: „и прегледаним“.

У тачки 10) после речи: „запослених“ додају се речи: „од стране службе медицине рада,“.

Члан 12.

У члану 70. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

3) ако запосленој жени за време трудноће, запосленом млађем од 18 година живота, запосленом са смањеном радним способношћу, особама са инвалидитетом и запосленом са утврђеним професионалним обољењем не обезбеди писмено обавештење о резултатима процене ризика на радном месту на које су одређени, као и мерама којима се ризици отклањају (члан 30. став 3);

Члан 13.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о здравственој заштити садржан је у члану 97. Устава Републике Србије, према којем Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује систем у области радних односа, заштите на раду, запошљавања, социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности; друге економске и социјалне односе од општег интереса као и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу с Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о безбедности и здрављу на раду, донет 2005 и новелиран 2015. године садржи низ мањкавости, недоречености и системски противуречних решења, како формалноправног карактера, тако и и погледу материјално-правних садржаја, колизионих норми у односу на поједине системске и секторске законе, пре свега у односу на Закон о здравственој заштити.

Права, обавезе и одговорности послодавца су у значајној мери недоречена, нејасна и контрадикторна, чиме се законом дефинисан оквир и сам циљ овог закона доводи у питање у смислу његове ефикасне примене.

Као круцијалну мањкавост овог закона истичемо легислативну одсутност службе медицине рада, при чеми истичемо нарочито:

- Основна служба медицине рада (ОСМР) у Дому здравља

Сматрамо да се мора се поштовати члан 95 Закона о здравственој заштити. Медицина рада се бави превентивном делатношћу, а у области безбедности и здравља на раду ово је од изузетног значаја.

Сматрамо да специјалиста медицине рада најбоље познаје професионалне опасности и штетности на раду и има увид у ризике по здравље, зато што обилази радна места и на време може да препозна и превенира почетне поремећаје здравља. Специјалисти медицине рада посебно су едуковани за превентивне прегледе, могу квалитетно, ефективно и ефикасно да их обаве, а могу организовати и систематске прегледе на терену (у предузећу, установи, итд).

Даље, постојећи закон садржи читав низ номотехничких грешака, нејасних одредница, граматичких неисправности и из свих наведених разлога сматрамо да су новелације неопходне на начин како су и дате у Предлогу заакона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона се практично брише став 2. у члану 2. Закона, јер не видимо разлог да се он не примењује при обављању специфичне војне службе у Војсци Србије и обављању полицијских и

послова заштите и спасавања из делокруга надлежног државног органа, као и обављању послова заштите и спасавања које обављају други субјекти у складу са посебним законом, у којима су питања безбедности и здравља на раду при обављању те службе и тих послова уређена посебним законом и прописима донетим на основу тог закона, с обзиром да је у ставу 1. прописано да , ако је посебним законом другачије одређено, има се примењивати тај посебни закон.

Чланом 2. Предлога закона се интервенише у члану 4. Закона тако што се у равноправан положај стављају различите категорије послодаваца и тиме се отклања дискриминаторска норма у дефинисању послодавца на начин да се као послодавац у смислу овог закона сматра и физичко лице које по било ком правном основу обезбеђује посао запосленом у домаћинству и носиоци породичног пољопривредног газдинства, који обављају посао са члановима породичног пољопривредног домаћинства у складу са прописима о пољопривреди.

Сем тога, на прецизан начин се дефинише Служба медицине као служба која има запосленог специјалисту медицине рада са пуним радним временом на неодређено време, поседује одговарајући простор и опрему у складу са законом којим се уређује здравствена заштита, што је дефиниција из Закона о здравственој заштити. Исто тако се даје стручан и потпун појам превенције.

Чланом 3. Предлога закона се допуном у члану 11. Закона обавезује послодавац да не само обезбеди већ и примени превентивне мере.

Члан 4. Предлога закона представља граматичко и језичко исправљање постојеће формулације у члану 13. Закона.

Чланом 5. се у члану 15. Закона на јасан и недвосмислен начин уређује обавеза послодавца да обезбеди Актом о процени ризика, на основу оцене службе медицине рада, прописане лекарске прегледе запослених у складу са овим законом.

Чланом 6. отклања се конфузно одређење које постоји у члану 24. став 1. Закона.

Чланом 7. се у члану 24а Закона на прецизан начин уређује обавеза чувања, издавања, језика и превода на језик који запослени разуме безбедносног листа.

Члан 8. уводи у члану 30. Закона законски и уобичајени медицински термин „утврђено професионално обољење“ уместо колоквијалног и дискриминишућег назива „професионално оболели“.

Члан 9. Предлога закона у члану 37. Закона уводи и послове пољопривредног газдинства као делатност где послове безбедности и здравља на раду послодавац може да обавља сам.

Члан 10. Предлога закона допуњује члан 41. у ставу 1. тако да сада одредба представља императивну норму за послодавца.

Члан 11. Предлога закона у члану 49. Закона прецизно и проширено нормира обавезе послодавца у погледу обавеза вођења и чувања евиденције.

Чланом 12. се прецизира казнена норма у члану 70. Закона и врши термилошко усклађивање са претходним решењима Предлога закона.

Члан 13. регулише рок за ступање на снагу закона.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

Овај закон отклониће мањкавости, недоречености и системски противуречна решења, како формалноправног карактера, тако и и погледу материјално-правних садржаја, колизионих норми у односу на поједине системске и секторске законе, пре свега у односу на Закон о здравственој заштити.

Кроз јасна и прецизна системска решења, права, обавезе и одговорности послодавца допринеће ефикаснијој примени закона, већем степену безбедности и заштите здравља на раду, пре свега кроз превентивни инструментариј, јасним постављањем улоге службе медицине рада као референтне институције за област здравља и безбедности на раду. Овим законом хармонизоваће се правни систем у области здравствене заштите и безбедности и здрављу на раду.

V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

VI. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ВАЖЕЋЕГ ПРОПИСА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Члан 2.

~~Права, обавезе и одговорности послодаваца и запослених, надлежности и мере чијом се применом, односно спровођењем осигурава безбедност и здравље на раду остварују се у складу са овим законом и прописима донетим на основу закона.~~

~~Овај закон се не примењује при обављању специфичне војне службе у Војсци Србије и обављању полицијских и послова заштите и спасавања из делокруга надлежног државног органа, као и обављању послова заштите и спасавања које обављају други субјекти у складу са посебним законом, у којима су питања безбедности и здравља на раду при обављању те службе и тих послова уређена посебним законом и прописима донетим на основу тог закона.~~

ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВАЦА И ЗАПОСЛЕНИХ, НАДЛЕЖНОСТИ И МЕРЕ ЧИЈОМ СЕ ПРИМЕНОМ, ОДНОСНО СПРОВОЂЕЊЕМ ОСИГУРАВА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ ОСТВАРУЈУ СЕ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ И ПРОПИСИМА ДОНЕТИМ НА ОСНОВУ ЗАКОНА, ОСИМ АКО ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ ОДРЕЂЕНО.

Члан 4.

Поједини изрази који се користе у овом закону имају следеће значење:

1) Запослени јесте домаће или страном физичко лице које је у радном односу код послодавца, као и лице које по било ком основу обавља рад или се оспособљава за рад код послодавца, осим лица које

је у радном односу код послодавца ради обављања послова кућног помоћног особља;

2) Послодавац јесте домаће или страно правно лице, односно физичко лице које запошљава, односно радно ангажује једно или више лица :

~~(1) као послодавац у смислу овог закона сматра се и физичко лице које по било ком правном основу обезбеђује посао запосленом, изузимајући лице, које посао обезбеђује у домаћинству и носиоца породичног пољопривредног газдинства, који обављају посао са члановима породичног пољопривредног домаћинства у складу са прописима о пољопривреди,~~

(1) КАО ПОСЛОДАВАЦ У СМИСЛУ ОВОГ ЗАКОНА СМАТРА СЕ И ФИЗИЧКО ЛИЦЕ КОЈЕ ПО БИЛО КОМ ПРАВНОМ ОСНОВУ ОБЕЗБЕЂУЈЕ ПОСАО ЗАПОСЛЕНОМ У ДОМАЋИНСТВУ И НОСИОЦИ ПОРОДИЧНОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ГАЗДИНСТВА, КОЈИ ОБАВЉАЈУ ПОСАО СА ЧЛАНОВИМА ПОРОДИЧНОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ДОМАЋИНСТВА У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА О ПОЉОПРИВРЕДИ,

(2) као послодавац сматра се и физичко лице које са члановима свог породичног домаћинства обавља привредну или другу делатност;

3) Представник запослених јесте лице изабрано да представља запослене у области безбедности и здравља на раду код послодавца;

4) Безбедност и здравље на раду јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери, смањују повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом и који претежно стварају претпоставку за пуно физичко, психичко и социјално благостање запослених;

5) Превентивне мере јесу све мере које се предузимају или чије се предузимање планира на свим нивоима рада код послодавца, ради спречавања повређивања или оштећења здравља запослених;

6) Радно место јесте простор намењен за обављање послова код послодавца (у објекту или на отвореном као и на привременим и покретним градилиштима, објектима, уређајима, саобраћајним средствима, и сл.) у којем запослени борави или има приступ у току рада и који је под непосредном или посредном контролом послодавца;

7) Радна околина јесте простор у којем се обавља рад и који укључује радна места, радне услове, радне поступке и односе у процесу рада;

8) Средство за рад јесте:

- објекат који се користи као радни и помоћни простор, укључујући и објекат на отвореном простору, са свим припадајућим инсталацијама (инсталације флуида, грејање, електричне инсталације и др.),

- опрема за рад (машина, уређај, постројење, инсталација, алат и сл.) која се користи у процесу рада,

- конструкција и објекат за колективну безбедност и здравље на раду (заштита на прелазима, пролазима и прилазима, заклони од топлотних и других зрачења, заштита од удара електричне струје, општа вентилација и климатизација и сл.),

- помоћна конструкција и објекат, као и конструкција и објекат који се привремено користи за рад и кретање запослених (скела, радна

платформа, тунелска подграда, конструкција за спречавање одрона земље при копању дубоких ровова и сл.),

- друго средство које се користи у процесу рада или је на било који начин повезано са процесом рада;

9) Средство и опрема за личну заштиту на раду јесте одећа, обућа, помоћне направе и уређаји који служе за спречавање повреда на раду, професионалних обољења, болести у вези са радом и других штетних последица по здравље запосленог;

10) Опасне материје јесу експлозивне, запаљиве, оксидирајуће, отровне, гадне, заразне, корозивне, канцерогене и радиоактивне материје утврђене стандардима и другим прописима, а које се производе, користе или складиште у процесу рада, као и материје чија су својства, када су везане за неке супстанце, опасна по живот и здравље запослених;

11) Опасност јесте околност или стање које може угрозити здравље или изазвати повреду запосленог;

12) Опасна појава јесте догађај којим су угрожени или би могли да буду угрожени живот и здравље запосленог или постоји опасност од повређивања запосленог;

13) Ризик јесте вероватноћа настанка повреде, обољења или оштећења здравља запосленог услед опасности;

14) Акт о процени ризика јесте акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду;

15) Процена ризика јесте систематско евидентирање и процењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, обољења или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика;

16) Радно место са повећаним ризиком јесте радно место утврђено актом о процени ризика на коме, и поред потпуно примењених мера у складу са овим законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог;

17) Лице за безбедност и здравље на раду јесте лице које обавља послове безбедности и здравља на раду, има положен стручни испит о практичној оспособљености и које послодавац писменим актом одреди за обављање тих послова;

18) Правно лице за обављање послова прегледа и провере опреме за рад и испитивања услова радне околине, односно хемијских, биолошких и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености јесте правно лице којем је министар надлежан за рад издао лиценцу, у складу са овим законом;

~~19) Служба медицине рада јесте служба којој послодавац повери обављање послова заштите здравља запослених;~~

19) СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА ЈЕСТЕ СЛУЖБА КОЈА ИМА ЗАПОСЛЕНОГ СПЕЦИЈАЛИСТУ МЕДИЦИНЕ РАДА СА ПУНИМ РАДНИМ ВРЕМЕНОМ НА НЕОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ, ПОСЕДУЈЕ ОДГОВАРАЈУЋИ ПРОСТОР И ОПРЕМУ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА;

20) Стручни налаз јесте извештај о извршеном прегледу и провери опреме за рад или испитивању услова радне околине са закључком да ли су примењене или нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;

21) Одговорно лице за обављање прегледа и провере опреме за рад и испитивања услова радне околине, као и за потписивање стручних налаза, јесте лице са лиценцом за вршење тих послова (у даљем тексту: одговорно лице);

22) Лиценца јесте овлашћење које министар надлежан за рад даје правном или физичком лицу за обављање одређених послова у области безбедности и здравља на раду, у складу са овим законом ;

~~23) Превенција јесте процес обезбеђивања мера на радном месту и у радној околини код послодавца у циљу спречавања или смањења ризика на раду;~~

23) ПРЕВЕНЦИЈА ЈЕ СКУП МЕРА И ПОСТУПАКА КОЈЕ ПРЕДУЗИМА И ПРИМЕЊУЈЕ ПОСЛОДАВАЦ НА РАДНОМ МЕСТУ И У РАДНОЈ ОКОЛИНИ У ЦИЉУ ЕЛИМИНИСАЊА ИЛИ СМАЊЕЊА НИВОА РИЗИКА И ОЧУВАЊА ЗДРАВЉА ЗАПОСЛЕНИХ;

24) Језик који запослени разуме јесте матерњи језик, језик који је у службеној употреби на територији на којој послодавац има седиште, односно запослени обавља послове и који запослени говори, чита и пише, као и језик који је утврђен као услов за обављање послова радног места

Члан 11.

Послодавац је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди И ПРИМЕЊУЈЕ превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства.

Послодавац је дужан да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код сваке измене технолошког поступка, избором радних и производних метода којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и заштита здравља на раду, заснована на примени прописа у области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања, и др

Члан 13.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика у писменој ПИСАНОЈ форми за сва радна места у радној околини и да утврди начин и мере за њихово отклањање. РИЗИКА.

Послодавац је дужан да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности И ШТЕТНОСТИ и промене нивоа ризика у процесу рада.

Акт о процени ризика заснива се на утврђивању могућих врста опасности и штетности на радном месту у радној околини, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог.

Начин и поступак процене ризика на радном месту и у радној околини прописује министар надлежан за рад.

Члан 15.

Послодавац је дужан да:

- 1) актом у писменој форми одреди лице за безбедност и здравље на раду;
- 2) запосленом одреди обављање послова на радном месту на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- 3) обавештава запослене и њиховог представника о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем, односно да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан рад;
- 4) оспособљава запослене за безбедан и здрав рад;
- 5) обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 6) обезбеди одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању;
- 7) ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине;
- ~~8) обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене службе медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са овим законом;~~
- 8) ОБЕЗБЕДИ АКТОМ О ПРОЦЕНИ РИЗИКА, НА ОСНОВУ ОЦЕНЕ СЛУЖБЕ МЕДИЦИНЕ РАДА ПРОПИСАНЕ ЛЕКАРСКЕ ПРЕГЛЕДЕ ЗАПОСЛЕНИХ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ;
- 9) обезбеди пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;
- 10) заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених ;
- 11) обезбеди мере заштите од пожара, спасавање и евакуацију у складу са посебним законом.

Поступак и рокове превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине, односно хемијских, биолошких и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености прописује министар надлежан за рад.

Правно лице из става 1. тачка 7) овог члана дужно је да изда стручни налаз по извршеном прегледу и провери опреме за рад или испитивању услова радне околине.

Начин пружања прве помоћи, врсте средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начин и рокове оспособљавања запослених за пружање прве помоћи споразумно прописују министар надлежан за рад и министар надлежан за здравље.

Члан 24.

~~Послодавац може да запосленима да на коришћење опрему за рад и средство и опрему за личну заштиту на раду, само ако су~~

~~усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.~~

~~ПОСЛОДАВАЦ ЈЕ ДУЖАН ДА ДА ЗАПОСЛЕНОМ ДА НА КОРИШЋЕЊЕ ОПРЕМУ ЗА РАД ИЛИ СРЕДСТВО И ОПРЕМУ ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ, САМО АКО СУ УСАГЛАШЕНИ СА ПРОПИСАНИМ ТЕХНИЧКИМ ЗАХТЕВИМА И АКО ИХ ПРАТЕ ПРОПИСАНЕ ИСПРАВЕ О УСАГЛАШЕНОСТИ И ДРУГА ДОКУМЕНТАЦИЈА.~~

~~Послодавац који је запосленима дао на коришћење опрему за рад и средство и опрему за личну заштиту на раду пре ступања на снагу прописа којим је утврђена обавеза из става 1. овог члана, дужан је да обезбеди упутство за њихову употребу и одржавање.~~

~~Послодавац је дужан да обезбеди запосленима упутства за безбедан рад по прописима о безбедности и здрављу на раду за коришћење опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду.~~

~~Послодавац је дужан да обезбеди превод документације из става 3. овог члана на језик који запослени разуме.~~

~~Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се на све промене радног и технолошког процеса.~~

Члан 24а

~~Послодавац може да запосленима да на коришћење опасне хемијске материје и друге хемијске материје за које је прописана обавеза израде и достављања безбедносног листа само ако му је уз хемијску материју учинио доступним безбедносни лист, у складу са прописима којима се уређују хемикалије, као и ако је обезбедио све мере које произлазе из садржаја безбедносног листа.~~

~~Послодавац треба да држи безбедносни лист на српском језику.~~

~~Послодавац је дужан да обезбеди превод безбедносног листа на језик који запослени разуме, као и да омогући запосленом приступ подацима садржаним у безбедносном листу~~

~~ПОСЛОДАВАЦ ТРЕБА ДА ДРЖИ БЕЗБЕДНОСНИ ЛИСТ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ И ПРЕВОД НА ЈЕЗИКУ КОЈИ ЗАПОСЛЕНИ РАЗУМЕ.~~

~~ПОСЛОДАВАЦ ЈЕ ДУЖАН ДА ОБЕЗБЕДИ БЕЗБЕДНОСНИ ЛИСТ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ И ПРЕВОД БЕЗБЕДНОСНОГ ЛИСТА НА ЈЕЗИК КОЈИ ЗАПОСЛЕНИ РАЗУМЕ, КАО И ДА ОМОГУЋИ ЗАПОСЛЕНОМ ПРИСТУП ПОДАЦИМА САДРЖАНИМ У БЕЗБЕДНОСНОМ ЛИСТУ.~~

Члан 30.

~~Када технолошки процес рада захтева додатно оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад, послодавац је дужан да упозна запосленог о обављању процеса рада на безбедан начин, путем обавештавања, упутстава или инструкција у писменој форми.~~

~~У изузетним случајевима, када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.~~

~~Послодавац је дужан да обезбеди да запослена жена за време трудноће и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година~~

живота, особе са инвалидитетом и ~~професионално оболели~~, И УТВРЂЕНИМ ПРОФЕСИОНАЛНИМ ОБОЉЕЊЕМ, и поред оспособљавања за безбедан и здрав рад, буду у писменој форми обавештени о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Члан 37.

Послодавац је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит у складу са овим законом.

Послове безбедности и здравља на раду послодавац може да обавља сам у делатностима трговине на мало, У ПОРОДИЧНИМ ПОЉОПРИВРЕДНИМ ГАЗДИНСТВИМА, услуга смештаја и исхране, информисања и комуникација, финансијским и осигурања, пословања некретнинама, стручним, научним, иновационим, административним и помоћним услужним делатностима, обавезног социјалног осигурања, образовања, уметности, забаве и рекреације, као и осталим услужним делатностима, ако има до 20 запослених и није дужан да има положен стручни испит из става 2. овог члана.

За обављање послова безбедности и здравља на раду послодавац може да одреди једног или више од својих запослених или да ангажује правно лице, односно предузетника који имају лиценцу (у даљем тексту: лице за безбедност и здравље на раду).

Послодавац одлучује о начину организовања послова за безбедност и здравље на раду у зависности од:

- 1) технолошког процеса,
- 2) организације, природе и обима процеса рада,
- 3) броја запослених који учествују у процесу рада,
- 4) броја радних смена,
- 5) процењених ризика,
- 6) броја локацијски одвојених јединица,
- 7) врсте делатности

Члан 41.

1) За обављање послова заштите здравља запослених на раду послодавац ЈЕ ДУЖАН ДА ангажује службу медицине рада.

(2) Служба медицине рада из става 1. овог члана дужна је да обавља послове у складу са овим законом, а нарочито:

1) учествује у идентификацији и процени ризика на радном месту и радној околини приликом састављања акта о процени ризика;

2) упознаје запослене са ризицима по здравље који су повезани са њиховим радом и обавља послове оспособљавања запослених за пружање прве помоћи;

3) утврђује и испитује узроке настанка професионалних обољења и болести у вези са радом;

4) оцењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на

радном месту са повећаним ризиком или за употребу, односно руковање одређеном опремом за рад;

5) врши претходне и периодичне лекарске прегледе запослених на радним местима са повећаним ризиком и издаје извештаје о лекарским прегледима у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду;

6) учествује у организовању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повређивања запослених или хаварија;

7) даје савете послодавцу при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности запосленог;

8) саветује послодавца у избору и тестирању нових средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду, са здравственог аспекта;

9) учествује у анализи повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом;

10) непосредно сарађује са лицем за безбедност и здравље на раду.

Претходне и периодичне лекарске прегледе запослених у смислу става 2. тачка 5) овог члана може да врши служба медицине рада која има прописану опрему, просторије и стручни кадар.

Члан 49.

Послодавац је дужан да води и чува евиденције о:

1) радним местима са повећаним ризиком;

2) запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места;

3) повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом;

4) запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;

5) опасним материјама које користи у току рада;

6) извршеним испитивањима **услова** радне околине;

7) извршеним прегледима и проверама опреме за рад;

~~8) пријавама из члана 50. овог закона;~~

8) ПРИЈАВАМА ПОВРЕДА НА РАДУ И ПРОФЕСИОНАЛНИХ ОБОЉЕЊА;

9) издатим И ПРЕГЛЕДАНИМ средствима и опреми за личну заштиту на раду;

10) извршеним лекарским прегледима запослених ОД СТРАНЕ СЛУЖБЕ МЕДИЦИНЕ РАДА у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду.

Начин вођења евиденција из става 1. овог члана прописује министар надлежан за рад

У члану 70. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

3) ако запосленој жени за време трудноће, запосленом млађем од 18 година живота, запосленом са смањеном радним способношћу, особама са инвалидитетом и запосленом са утврђеним професионалним обољењем не обезбеди писмено обавештење о резултатима процене ризика на радном месту на које су одређени, као и мерама којима се ризици отклањају ([члан 30.](#) став 3);

Члан 70.

1) Новчаном казном од 600.000 до 800.000 динара казниће се за прекршај послодавац са својством правног лица:

1) ако не предузме мере да спречи приступ у круг објекта или у подручје градилишта неовлашћеним лицима и средствима саобраћаја (члан 20);

2) ако запосленог, на начин утврђен овим законом, не упозна о обављању процеса рада на безбедан начин, када технолошки процес рада захтева додатно оспособљавање за безбедан и здрав рад (члан 30. ст. 1. и 2);

~~3) ако запосленој жени за време трудноће, запосленом млађем од 18 година живота, особама са инвалидитетом и професионално оболелим не обезбеди писмено обавештење о резултатима процене ризика на радном месту на које су одређени, као и мерама којима се ризици отклањају (члан 30. став 3);~~

3) АКО ЗАПОСЛЕНОЈ ЖЕНИ ЗА ВРЕМЕ ТРУДНОЋЕ, ЗАПОСЛЕНОМ МЛАЂЕМ ОД 18 ГОДИНА ЖИВОТА, ЗАПОСЛЕНОМ СА СМАЊЕНОМ РАДНИМ СПОСОБНОШЋУ, ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ И ЗАПОСЛЕНОМ СА УТВРЂЕНИМ ПРОФЕСИОНАЛНИМ ОБОЉЕЊЕМ НЕ ОБЕЗБЕДИ ПИСМЕНО ОБАВЕШТЕЊЕ О РЕЗУЛТАТИМА ПРОЦЕНЕ РИЗИКА НА РАДНОМ МЕСТУ НА КОЈЕ СУ ОДРЕЂЕНИ, КАО И МЕРАМА КОЈИМА СЕ РИЗИЦИ ОТКЛАЊАЈУ ([ЧЛАН 30.](#) СТАВ 3);

4) ако што је могуће пре свако лице, које се по било ком основу налази у радној околини, не упозори на опасна места и штетности по здравље које се јављају у технолошком процесу, односно на мере безбедности које мора да примени, као и ако га не усмери на безбедне зоне кретања (члан 31. став 1);

5) ако видно не обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље запослених (члан 31. став 2);

6) ако дозволи приступ радном месту у радној околини на коме прети непосредна опасност од повређивања или здравствених оштећења, лицима која нису оспособљена за безбедан и здрав рад, која нису добила упутства да престану да раде и/или одмах напусте радно место и оду на безбедно место, посебна упутства за рад на таквим местима или која нису снабдевена одговарајућим средствима и опремом за личну заштиту на раду (члан 31. став 3);

7) ако не обавести надлежну инспекцију рада кад запослени одбије да ради у случајевима утврђеним чланом 33. став 1. овог закона (члан 33. став 4);

8) ако лицу које обавља послове безбедности и здравља на раду не омогући независно и самостално обављање послова у складу са овим законом и приступ свим потребним подацима из области безбедности и здравља на раду (члан 38. став 1);

9) ако претходно не упозна правно лице, односно предузетника кога ангажује за обављање послова безбедности и здравља на раду са технолошким процесом, ризицима у процесу рада и мерама за отклањање ризика (члан 39);

10) ако запосленима не омогући да бирају свог представника за безбедност и здравље на раду или не именује свог представника (члан 44);

11) ако представнику запослених, односно Одбору не омогући увид у сва акта везана за безбедност и здравље запослених и да учествују у разматрању свих питања која се односе на безбедност и здравље на раду, да предлажу и буду консултовани (члан 45. став 1);

12) ако не упозна представника запослених, односно Одбор са налазима и предлозима мера заштите и превентивних мера или предузетим мерама инспекције рада, или са извештајима о повредама на раду, професионалним обољењима и обољењима у вези са радом и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду, или са мерама предузетим за спречавање непосредне опасности по живот и здравље (члан 47);

13) ако не води и не чува прописане евиденције (члан 49);

14) ако на захтев инспектора рада или представника запослених не достави извештај о стању безбедности и здравља на раду запослених, као и о спроведеним мерама у овој области (члан 51. став 3).

Новчаном казном од 200.000 до 300.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана послодавац који је приватни предузетник.

3) Новчаном казном од 30.000 до 40.000 казниће се за прекршај из става 1. овог члана директор, односно друго одговорно лице код послодавца

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народни посланик Марко Ђуришић

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о безбедности и здрављу на раду.

(Proposal of the Law completing and amending the Law on Health and Safety at Work).

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

Споразум о стабилизацији и придруживању, **Наслов VI** – Општа начела, **Наслов VI** – Усклађивање прописа, примена права и правила конкуренције, чл. 79. Услови рада, једнаке могућности.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

Општи рок за усклађивање законодавства према члану 72. Споразума о стабилизацији и придруживању

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

Потпуно усклађено

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније

У Националном програму за усвајање правних тековина Европске уније (2014-2018), у делу који се односи на Способност преузимања обавеза из чланства у ЕУ у поглављу – 3.19. Социјална политика и запошљавање – 3.19.2. Безбедност и здравље на раду, рок за утврђивање од стране Владе је децембар 2014. године.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

Уговор о функционисању ЕУ, Део трећи - Политика и унутрашње мере Уније, Наслов X – Социјална политика, чл. 153, Повеља ЕУ о основним правима, Поглавље IV Солидарност, члан 31. Поштени и праведни услови рада.

Потпуно усклађено

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

COUNCIL DIRECTIVE of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work (89 / 391 /EEC)

Директива Савета од 12. јуна 1989. године о увођењу мера за подстицање побољшања безбедности и здрављу радника на раду (89/391/ЕЕЗ)

Делимично усклађено

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

Делимична усклађеност са Директивом 89/391/ЕЕЗ се огледа у томе што је европско законодавство предвидело да се услуге заштите и превенције најпре повере запосленима, уколико не постоје стручне особе

у предузећу за то, онда се ангажује стручна служба изван предузећа и/или установе, док у Предлогу закона није наведено да ли служба медицине рада представља најпре запослене а затим службу изван предузећа и/или установе.

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније
/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права.

Будући да има секундарних извора права ЕУ са којима се пропис усклађује, уз овај предлог закона се доставља Табела усклађености.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

Не.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Не.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не.

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 12.септембар 2016. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Марко Ђуришић

1. Назив прописа Европске уније : Директива Савета од 12. јуна 1989. године о увођењу мера за подстицање побољшања безбедности и здрављу радника на раду (89/391/ЕЕЗ) COUNCIL DIRECTIVE of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work (89 / 391 / EEC)	2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 3198L0391
3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа: Народни посланик др Благоје Брадић	4. Датум израде табеле: 17. децембар 2015. године
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније:	6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА:
Предлог закона о изменама и допунама Закона о безбедности и здрављу на раду. (<i>Proposal of the Law completing and amending the Law on Health and Safety at Work.</i>)	2012-551
7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ¹	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености

¹ Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
чл. 3. (б)	„Послодавац: свако физичко или правно лице које има радни однос са радником и има одговорност у предузећима и/или установама;“	члан 2. ст. 1.	„као послодавац у смислу овог закона сматра се и физичко лице које по било ком правном основу обезбеђује посао запосленом у домаћинству и носиоци породичног пољопривредног газдинства, који обављају посао са члановима породичног пољопривредног газдинства у складу са прописима о пољопривреди;“	ПУ		Европско законодавство наводи који су услови да би се неко сматрао послодавцем, без навођења изузетка.
члан 6. тач. 1.	„У контексту својих одговорности, послодавац предузима потребне мере за безбедност и здравље радника, укључујући превенцију професионалних ризика као и пружање информација и обуке као и неопходна средства и организацију.“	чл. 2. ст. 3.	„23) Превенција је скуп мера и поступака које предузима и примењује послодавац на радном месту и у радној околини у циљу елиминисања или смањења нивоа ризика и очувања здравља запослених;“	ПУ		Предлагач закона је нагласио да послодавац предузима мере које представљају превенцију, што се наводи и у европском законодавству.
члан 6. тач. 2.	„Послодавац примењује мере из прве тачке става 1. на темељу следећих општих начела превенције:“	чл. 3.	„обезбеди“ додају се речи: „и примењује“	ПУ		Предлагач закона наглашава да послодавац примењује мере које представљају превенцију, што се наводи и у европском законодавству.

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
члан 5. тач. 1.	„Дужност послодавца је обезбедити сигурност и здравље радника у сваком аспекту повезаним са радом.“	чл. 6.	„Послодавац је дужан да да запосленом да на коришћење опрему за рад или средство и опрему за личну заштиту на раду, само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга докуменатација.“	ПУ		Предлагач закона је ближе одредио када је реч о дужности послодавца да обезбеди сигурност радника током рада.
члан 7. тач. 3.	„Ако се такве мере заштите и превенције не могу организовати због недостатка стручног особља у предузећу и/или установи, послодавац ангажује стручне спољне службе или особе.“	чл. 10.	„послодавац“ додају се речи: „је дужан да“.	ДУ		Разлог делимичне усклађености је што је европско законодавство предвидело да се услуге заштите и превенције најпре повере запосленима, уколико не постоје стручне особе у предузећу за то, затим се ангажује стручна служба изван предузећа и/или

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
						установе, док у Предлогу закона није наведено да ли служба медицине рада представља најпре запослене а затим службу изван предузећа и/или установе.